

INFORMATIKAI PROJEKTELLENŐR

DOMBORA SÁNDOR

ADATVAGYON KEZELÉSE (JOGI KERETEK, ADATVAGYON ÉPÍTÉSE, ADATVAGYON FELHASZNÁLÁSA, ADATOK VIZUALIZÁCIÓJA, ELŐREJELZÉS, GÉPI TANULÁS, KÖZÖSSÉGI HÁLÓK, BIZTONSÁG)

Tartalom

- **Az adatvagyon fogalma**
- **Adatok kezelésének jogi keretei**
- **Adatvagyon építése**
- **Adatvagyon használata, publikálása**
- **Adatok vizualizációja**
- **Előrejelzés adatokból, gépi tanulás**
- **Közösségi hálók**
- **Adatvagyon biztonsága**

Az adatvagyon fogalma

Szervezet adatvagyon

- Az adatvagyon fogalmába beleértünk minden külső szervezet számára szolgáltatott, ill. a szervezet saját belső működéséhez szükséges releváns adatot, függetlenül attól, hogy az milyen adathordozón, ill. milyen jelleggel (adatbázis, fájl, papír) áll rendelkezésre.

Nemzeti adatvagyon

- A közfeladatot ellátó szervek által kezelt közérdekű adatok, személyes adatok és közérdekből nyilvános adatok összessége

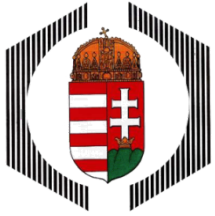
Adatvagyon tárolása

Tárolási formák

- Papíron nyomtatott vagy írott formában
- Elektronikus úton, számítógépes rendszerekben

Adatkör

- Azonos működési területekhez tartozó adatok összessége.
- Az adatvagyon egy szervezet által kezelt adatkörök összessége.

Tipikus adatkörök

Példák adatkörökre

- Alkalmazottak adatai
- Pályázatok adatai
- Szolgáltatások adatai
- Termékek adatai
- Eszközök adatai
- Partnerek adatai
- Vevők adatai
- Számlák
- Szállítólevelek
- Naplófájlok
- Stb.

Adatkörök

Szervezet adatvagyon

- Szervezet által kezelt adatok összessége

Nemzeti adatvagyon

- Állami nyilvántartásokban kezelt adat
- Közfeladatot ellátó szervek által nyilvántartott adatok
- Jogszabályok által meghatározott adatok

Jogszabályok - Adatvédelem

Személyes adatokra vonatkozóan

- 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) – az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2016/679 RENDELETE (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet)

Jogszabályok – Személyes adatok

Infotv. szerint

- Érintettel kapcsolatba hozható adat
- Különleges adat
 - Egészségi állapotra vonatkozó adatok
 - Faji, vallási, nemzetiségi hovatartozásra vonatkozó adatok
- Bűnügyi személyes adat
- Közérdekű adat
- Közérdekből nyilvános adat

Jogszabályok – Nemzeti adatvagyon

Nemzeti adatvagyon - Adatfeldolgozás

- 2010. évi CLVII. törvény - a nemzeti adatvagyon körébe tartozó állami nyilvántartások fokozottabb védelméről
- 38/2011. (III. 22.) Korm. rendelet - a nemzeti adatvagyon körébe tartozó állami nyilvántartások adatfeldolgozásának biztosításáról
 - Nyilvántartás megnevezése
 - Adatfeldolgozó, feldolgozás köre

Jogszabályok – Nemzeti adatvagyon

Nemzeti adatvagyon - Adatfeldolgozás

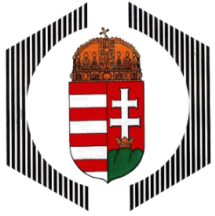
- 1481/2012. (XI. 6.) Korm. határozat - egyes, a nemzeti adatvagyon körébe tartozó kiemelt fontosságú állami nyilvántartások, valamint informatikai rendszerek működésképeségének biztosításáról
- 2009. évi CLV. törvény - a minősített adat védelméről
- 2012. évi C. törvény - a Büntető Törvénykönyvről – Nemzeti adatvagyon ellen elkövetett bűncselekmények

Minősített adatok - 2009. évi CLV. törvény

Nemzeti minősített adat

- a minősítéssel védhető közérdekek körébe tartozó, a minősítési jelölést az e törvényben, valamint az e törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályokban meghatározott formai követelményeknek megfelelően tartalmazó olyan adat, amelyről – a megjelenési formájától függetlenül – a minősítő a minősítési eljárás során megállapította, hogy az érvényességi időn belüli nyilvánosságra hozatala, jogosulatlan megszerzése, módosítása vagy felhasználása, illetéktelen személy részére hozzáférhetővé, valamint az arra jogosult részére hozzáférhetetlenné tétele a minősítéssel védhető közérdekek közül bármelyiket közvetlenül sérti vagy veszélyezteti (a továbbiakban együtt: károsítja), és tartalmára tekintettel annak nyilvánosságát és megismerhetőségét a minősítés keretében korlátozza;

Minősített adatok - 2009. évi CLV. törvény

Külföldi minősített adat

- az Európai Unió valamennyi intézménye és szerve, továbbá az Európai Unió képviselőjében eljáró tagállam, a külföldi részes fél vagy nemzetközi szervezet által készített és törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés vagy megállapodás alapján átadott olyan adat, amelyhez történő hozzáférést az Európai Unió intézményei és szervei, az Európai Unió képviselőjében eljáró tagállam, más állam vagy külföldi részes fél, illetve nemzetközi szervezet minősítés keretében korlátozza

Érvényességi idő

- az az év, hó, nap, szükség esetén óra, perc szerint feltüntetett időpont, ameddig a nemzeti minősített adat nyilvánosságra hozatalát, illetve az arra feljogosítottn kívül minden megismerhetőségét a minősítő korlátozza;

Minősítések - 2009. évi CLV. törvény

Az adatok minősítői

- Minősítői általában államigazgatási szervek legfelsőbb szintű vezetői
- A jogszabály tételesen felsorolja

Szigorúan titkos! minősítés

- Minősítői minősítési jogukat írásban átruházhatják a helyettesükre, valamint a Kormány tagja a közigazgatási államtitkárra, az államtitkárra és a helyettes államtitkárra

Titkos!, Bizalmas! és Korlátozott terjesztésű! minősítés

- Minősítői minősítési jogukat írásban átruházhatják az irányításuk alatt álló, közhatalmi jogosítványokkal felruházott szervben vezetői megbízással rendelkezőkre, illetve vezetői beosztásba kinevezettekre

Érvényességi idő - 2009. évi CLV. törvény

Szigorúan titkos! és Titkos!

- minősítési szintű adat esetén legfeljebb 30 év

Bizalmas!

- minősítési szintű adat esetén legfeljebb 20 év

Korlátozott terjesztésű!!

- minősítési szintű adat esetén legfeljebb 10 év

Adatvagyon - Információbiztonság

Ibtv.

- 2013. évi L. törvény az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról

Ibtv. Végrehajtási rendeletek

- 41/2015. (VII. 15.) BM rendelet az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szóló 2013. évi L. törvényben meghatározott technológiai biztonsági, valamint a biztonságos információs eszközökre, termékekre, továbbá a biztonsági osztályba és biztonsági szintbe sorolásra vonatkozó követelményekről
- 187/2015. (VII. 13.) Korm. rendelet az elektronikus információs rendszerek biztonsági felügyeletét ellátó hatóságok, valamint az információbiztonsági felügyelő feladat- és hatásköréről, továbbá a zárt célú elektronikus információs rendszerek meghatározásáról

Adatvagyon elemek előfordulása

Az adatvagyon tárolásának formái

- Papíron
 - nyomtatott
 - vagy írott formában
- Elektronikus úton, számítógépes rendszerekben
 - Fájlok
 - Táblázatok
 - Adatbázisok
 - Adattárházak

Adatvagyon feltérképezése

Felmérés és dokumentálása

- Milyen üzleti folyamatok zajlanak a szervezetben?
- A folyamatok milyen adatokkal dolgoznak?
- Az adatok milyen formában fordulnak elő?
- Adatvagyon katalógus összeállítása

Adatvagyon katalógus

Mire jó

- Segít eligazodni az adatok felhasználhatóságát illetően
- Ki használhatja fel az adatokat
- Mire használhatja fel az adatokat
- Hogyan fér hozzá
- Ki adhat engedélyt a felhasználásra
- Adattárház építés támogatása
- Adatbányászat – új összefüggések keresése

Mit tartalmaz?

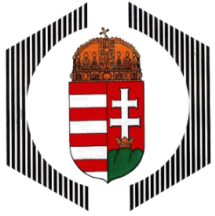
- Összesíti az adatokról elérhető információkat

Adatvagyon katalógus

Adattartalom - adatkörönként

- Adatkör megnevezése
- Fenntartó szervezeti egység
- Adatkör funkciója
- Adatkör jellege - előfordulása
- Fizikai fellelhetőség
- Bizalmasság szerinti besorolás
- Adatgazda pozíciója
- Adatkör felelőse
- Kritikusság mértéke
- Írási/módosítási joggal hozzáfér
- Rendelkezésre állási időszak
- Maximális elfogadható kiesési idő
- Megjegyzés

Felhasználás

Elemzések végzése - kiértékelése

- Trend analízis, jövő tervezés
- Összefüggések keresése
- Adatbányászat (ismeretlen összefüggések utáni kutatás)
- Minősbiztosítás – elkészült termékek adatainak elemzése
- Adatok értékesítése

Előrejelzés

Idősoros adatok elemzése

- Kapacitás adatok
- Piaci trendek
- Minőség mérés
- Rendelkezésre állás adatok
- Meghibásodás előrejelzés

Gépi tanulás (Machine learning)

- Idősoros adatokon végzet elemzéssel elérhető, hogy adott eszköz beállítása folyamatosan korrigálásra kerüljön, pl. hiba mértékének csökkentése folyamatos kalibrálással adott határérték eléréséig
- Adaptív rendszerek kialakításának lehetősége

Megjelenítés

Meta-adatok

- Katalógusban feltüntetett adatok listázása
- Támogatja a szervezet által tárolt és feldolgozott adatok azonosítását, keresését, elérhetőségét

Adattartalom megjelenítése

- Adatok feldolgozásának eredményeit jeleníti meg
- Adattárház esetében:
 - összefüggések megjelenítése
 - diagramok, adatsorok megjelenítése
 - Statisztikák eredményeinek védelme (pl. 1 vagy kevés felhasználó kerül be egy statisztikai csoportba)

Közösségi hálók

Jellemzők

- Önkéntes adatszolgáltatás
- Nyilvánosságra hozatal
- Nagy mennyiségű személyes adat
- Nagy mennyiségű különleges adat

Megjelenítési lehetőségek

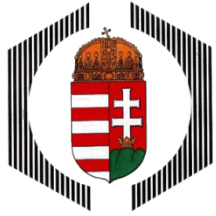
- Idősoros
- Kereshető
- Direkt módon nem használható statisztikai célra
- Megjelenítés hozzáférés függő

Közösségi hálók

Feldolgozás

- Viselkedéselemzés
- Mi a következő lépés
- Rendszeres tevékenységek
- Azonosítás
- Vagyonelemzés
- Utazási szokások
- Vásárlási szokások
- Rendszeres postolás elemzés
- Hír olvasottság elemzés
- Rajongói bázis statisztika
- Befolyásolók felderítése

Közösségi hálók

Feldolgozás célja

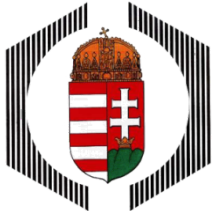
- Reklámozás
- Felhasználói bázis növelés
- Értékesítés támogatás
- Vagyonelemzés
- Szokás elemzés
- Stb.

Közösségi hálók

Biztonsági kérdések

- Mit tesznek közzé a felhasználók
- Mi használható fel legálisan
- Milyen a biztonsági infrastruktúra
- Milyen biztonsági felhasználói támogatás érhető el?
- Adatvédelmi eszközök
- Adatvédelmi nyilatkozat – ki és mire használhatja a megadott adatokat

Közösségi hálók

Biztonsági kérdések

- Hogyan fokozható az adatok védelme?
- Mit tehet a szolgáltató?
 - Technológia?
 - Szabályozás?
 - Oktatás?
- Az emberek többsége nem olvassa el a hosszú szabályzatokat
- A szabályzatok hatékonysága alacsony (olvasatlanul elfogadott)

Közösségi hálók

Biztonságot érintő jogszabályok

- Személyes adatok védelmét támogató jogszabályok
 - Infotv.
 - **AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2016/679 RENDELETE**

Köszönöm a figyelmet!

